

Д.О.Зінчук

**Теорія держави та права:
інтерактивний курс**

частина друга

Острог – 2014

УДК 340.12
ББК 67.0я73
З – 63

*Рекомендовано до друку вченою радою
Національного університету «Острозька академія»
(протокол № 3 від 2 лютого 2012 р.)*

З – 63

Зінчук Д. О.

Теорія держави та права: інтерактивний курс / Д. О Зінчук. – Частина друга. – Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2014. – 136 с.

Зміст

Вступне слово	4	VI. Правотворчість та законодавство	
Тематика практичних занять	5	§ 1. Поняття правотворчості	63
I. Підходи до праворозуміння		§ 2. Правотворчий процес і його етапи	63
§ 1. Природно-правовий підхід до праворозуміння	7	§ 4. Поняття, ознаки та види нормативно-правових актів	64
§ 2. Позитивістський підхід до праворозуміння. Об'єктивне та суб'єктивне право	8	§ 5. Дія нормативно-правових актів	66
§ 3. Соціологічний підхід до праворозуміння	12	VII. Тлумачення права	
§ 4. Інтегративний підхід до праворозуміння	12	§ 1. Поняття тлумачення права	75
II. Об'єктивне право в системі соціальних норм		§ 2. Види тлумачення права	76
§ 1. Поняття та класифікація соціальних норм	20	§ 3. Способи тлумачення права	78
§ 2. Поняття моралі та моральності	22	VIII. Правовідносини	
§ 3. Поняття, ознаки, функції об'єктивного права	23	§ 1. Правовідносини: поняття, ознаки і види	83
§ 4. Різниця, спорідненість та взаємодія норм права та інших соціальних норм	24	§ 2. Структура правовідносин	84
III. Норма об'єктивного права		§ 3. Суб'єкти правовідносин	85
§ 1. Норма об'єктивного права, її ознаки	29	§ 4. Об'єкти правовідносин	87
§ 2. Структура норми права	30	§ 5. Суб'єктивне право і юридичний обов'язок	87
§ 3. Гіпотеза в структурі норми права	32	§ 6. Умови виникнення правовідносин. Юридичні факти	88
§ 4. Диспозиція в структурі норми права	33	IX. Реалізація права	
§ 5. Санкція в структурі норми права	34	§ 1. Реалізація права та її ознаки	93
§ 6. Класифікація норм права	35	§ 2. Форми реалізації права	94
§ 7. Співвідношення норми права і статті нормативно-правового акта	37	§ 3. Правозастосування, його ознаки і функції	95
IV. Система об'єктивного права. Система законодавства		§ 4. Стадії застосування права	96
§ 1. Система об'єктивного права та її структурні елементи	41	§ 5. Акти застосування права: поняття, ознаки, види, структура	97
§ 2. Галузь права	42	X. Правомірна поведінка та правопорушення. Юридична відповідальність	
§ 3. Інститут права	45	§ 1. Нормативна, правова та правомірна поведінка	103
§ 4. Публічне і приватне право	46	§ 2. Правопорушення	104
§ 5. Система законодавства	47	§ 3. Юридична відповідальність	106
V. Форми (джерела) об'єктивного права		XI. Правова система. Правова сім'я	
§ 1. Поняття "форма" та "джерело" об'єктивного права	51	§ 1. Поняття та елементи правової системи	115
§ 2. Правовий звичай	52	§ 2. Поняття типу правової системи. Основні типи сучасних правових систем світу	117
§ 3. Правовий прецедент	54	§ 3. Романо-германська правова сім'я	119
§ 4. Нормативний договір	57	§ 4. Англо-американська правова сім'я	121
§ 5. Релігійний текст	58	§ 5. Особливості релігійних та традиційних правових сімей	124
§ 6. Правова доктрина	58	§ 6. Місце правової системи України серед правових систем світу	125

Вступне слово

Теорію права студенти починають вивчати оволодівши курс теорії права. Природно, що у них вже сформований певний понятійний апарат з даного курсу, і основне їхнє завдання на даному етапі – удосконалити та наростити свої знання. Цей посібник покликаний допомогти реалізувати це завдання. Проте системне зібрання теоретичного матеріалу, що відповідає курсу ТДП Національного університету «Острозька академія» – не єдиний позитив підручника, в ньому також міститься велика кількість інтерактивних завдань, які спрямовані на вдосконалення логічного юридичного мислення, на розвиток ораторських здібностей студентів, на розвиток та вдосконалення вміння роботи з нормативними актами. Розв'язування інтерактивних неординарних завдань, на думку автора, як мінімум повинне привернути увагу студента та допомогти логічно зрозуміти курс «Теорія права», а як максимум – детально оволодіти знаннями та розробити і вдосконалити свої навички, необхідні для професії юриста.

Хотілося б висловити подяку студентам правничого факультету, викладання у яких курсу «Теорія держави та права» надихнуло на створення посібника, які стали апробантами перших його видань.

Основна ціль автора – не нав'язати теоретичний матеріал, а запросити до діалогу, адже теорія не передбачає встановлених істин та єдино правильних відповідей. Хотілося б, щоб опрацьована інформація викликала якісь емоції та бажання теорію побачити через приклади з практики. Адже немає нічого практичнішого за гарну теорію.

*Із побажаннями натхнення,
Дарина Зінчук,
викладач Національного університету
«Острозька академія»*